

TEKSTER I TIDEN

Nr. 6 • Maj • 1998 • Pris 20 kr.

Storkonflikten set i bakspejlet

af **Sven Tarp**

**Tekster til politisk skoling
med spørgsmål til diskussion**

TEKSTER I TIDEN er udgivet af DKP/ML. TiT-pjecerne kan være optryk af artikler fra dagbladet Arbejderen, dokumenter fra den internationale kommunistiske bevægelse, eller andre tekster til den progressive og socialistiske mennesker i Danmark.

*Copyright: Forlaget Arbejderen
Eget tryk
Eftertryk tilladt med kildehenvisning*

ISBN 87-89599-66-7

Danmarks Kommunistiske Parti Marxister-Leninister

Partiet har et socialistisk velfærdssamfund, der bygger på et levende og aktivt folkeligt demokrati som sit mål.

DKP/ML står endvidere for:

- forsvar af velfærden
- dansk udtrædne af EU og NATO
- forsvar af de demokratiske rettigheder
- aktiv kamp mod fascisme og racisme
- fred og nedrustning
- international solidaritet
- bæredygtig udvikling af samfund og miljø

Derfor arbejder DKP/ML for at:

- forene kommunisterne i ét stærkt parti
- styrke arbejderklassens rolle i samfundet
- gøre fagforeningerne til kamporganisationer
- samle venstrekræfterne
- danne en bred folkelig front mod monopolerne

Danmarks Kommunistiske Parti ML
Griffenfeldsgade 26
2200 København K
Tlf. 31 35 60 69
Email: dkp-ml@dkp-ml.dk

Du kan også få mere at vide om partiet via DKP/ML homepage:
www.dkp-ml.dk

Læs Danmarks Røde Dagblad

Dagbladet
ARBEJDEREN

Abonnement: Ryesgade 3F - 2200
Kbh. N - tlf. 31 39 92 76 * 35 36 68 30

Forord

Storkonflikten i april-maj i år var på mange måder et forfriskende pust. Den satte diskussioner, som lå og ulmede på dele af venstrefløjen, i relief. Den bekræftede gamle lærdomme og bidrog med helt nye erfaringer, som kan blive nyttige i den kommende tid.

Umiddelbart efter konflikten bragte Dagbladet Arbejderen en række artikler, som tog nogle af disse artikler op i et teoretisk lys. Disse artikler er nu samlet i denne TiT-pjece. Det er klart, at artiklernes omfang gør, at ikke alle vinkler kan behandles, og at argumentationen sine steder kan forekomme noget firkantet. Det er betingelserne. Ønsker man uddybende oplysninger om disse spørgsmål, kan der henvises til John Max Pedersens *Lærebog i marxisme-leninisme*.

Bag i pjecen kan man finde en række spørgsmål til de enkelte artikler. Disse spørgsmål kan anbefales, hvis man ønsker at bruge artiklerne som udgangspunkt for skolings- og studiediskussioner.

Redaktionen, maj 1998

Indhold

Forord	3
Klassekamp er uundgåelig	4
Kampen om profitten	5
Sejr eller nederlag	6
Arbejderklassen vokser	7
Strejke med hurtige kædereaktioner	8
Nye betingelser for klassekampen	9
Arbejderklassens ledende rolle i klassekampen	10
To linjer i dansk arbejderbevægelse	12
Aristokrater i arbejdetøj	13
Socialdemokratiets rolle	14
Arbejderklassens fortrop	15
Behovet for et stærkt kommunistisk parti	16
Spørgsmål til studiediskussion	18

Klassekamp er uundgåelig

Den netop overståede storkonflikt har på mange måder været en lærerig proces. Den har givet arbejderbevægelsen nye og nyttige erfaringer. Og samtidig har den bekræftet en række gammelkendte erfaringer og lærdomme. Det drejer sig om spørgsmål af teoretisk og praktisk art, som det i de seneste år har været på mode at så tvivl om. Det handler denne og en række kommende artikler om.

Løse påstande

»Klassekampen er død.«

»Ejerne og de ansatte har samme interesse i at sikre virksomhedernes overlevelse.«

»At føre klassekamp er forældet. Det var nok acceptabelt for 40 eller 100 år siden, men ikke i vor moderne verden.«

»Vi må lære at løse vore uenigheder på en mere civiliseret og moderne måde.«

Og sådan kunne man blive ved.

De fleste arbejdere har vel til overflod hørt disse eller lignende udsagn før, under og efter konflikten. Og de fleste har vel også lagt mærke til, at de stort set alle er kommet fra arbejdsgiverside. Eller i hvert fald fra folk, som traditionelt gør sig til arbejdsgivernes tale-rør.

Man skal ikke være specielt snu for at gennemskue dette. Det er et slet skjult forsøg på at fratage arbejderklassens dens kampmidler, mens arbejdsgiverne beholder deres egne.

Det er også klassekamp

Klassekamp føres nemlig af både arbejdere og arbejdsgivere. Og den er ikke blot et spørgsmål om strejker og lock-out.

Klassekamp er også de rationaliseringer og fyringer, som arbejdsgiverne konstant lader svæve som et damoklessværd over de ansattes hoveder. Og som de kynisk lader falde, når det gavner profitten.

Klassekamp er også de privatiseringer og udliciteringer, som de statslige arbejdsgiver truer med og gennemfører i bedste EU-ånd. Med lønnedgang og forringet service til følge.

Klassekamp er også forringet arbejdsmiljø og nedslidning af arbejdskraften.

Klassekamp er også overenskomst- og lønforhandlinger, uanset om de foregår »på mere civiliseret vis« omkring forhandlingsbordet på den enkelte virksomhed.

Og klassekamp er ligeledes indgreb over for en fuldt lovlig konflikt

Samfundsmæssig lov

Klassekamp er et uundgåeligt fænomen i det kapitalistiske samfund. Uanset om man kan lide det eller ej. Så længe produktionsmidlerne er i privateje, vil der være kamp om fordeling af samfundets rigdomme.

Det er en samfundsmæssig lov, som har akkurat samme gyldighed og vægt som tyngdeloven. Det har sit grundlag i selve samfundets fundament.

Kampen om profitten

Under konflikten kunne vi fejre 180-året for den største tænker i menneskehedens historie: Karl Marx. Det er en god lejlighed til at repetere noget af det, som han lærte den internationale arbejderklasse.

Hvem skaber værdierne?

Karl Marx påviste, at grundlaget for klassekampen skal findes i ejendomsforholdene i samfundet. Kapitalisterne - uanset om de optræder som enkeltpersoner, aktieselskaber eller på anden vis - ejer og bestemmer over produktionsmidlerne, dvs. fabrikker, maskiner, transportmidler, jord osv.

Arbejderne ejer derimod kun deres egen arbejdskraft. De kan godt eje en bil, et hus og et fjernsyn. Men de ejer ikke produktionsmidler, som er forudsætningen for at skabe nye værdier og rigdomme. For at leve er de derfor nødt til at tage arbejde hos en kapitalist, som så udbetaler dem løn til gengæld. Allerede på dette spørgsmål er der klassekamp. Ideologisk klassekamp. De borgerlige økonomer påstår, at arbejderne får løn for det arbejde, som de udfører for kapitalisten. Men hermed er de ude af stand til at forklare, hvor kapitalisten så får sine penge fra.

Karl Marx afslørede denne bondefanger-løgn. Det, som arbejderen sælger til kapitalisten, er ikke sit arbejde, men sin arbejdskraft. Hermed får kapitalisten rådighed over denne arbejdskraft i en bestemt periode, f.eks. 37 timer om ugen. I dette tidsrum lader han så arbejderen knokle for sig og skabe ny værdi. Når der er gået 15 eller 20 timer, har arbejderen imidlertid skabt en ny værdi, der svarer til det beløb, han eller hun får udbetalt i løn. Alligevel stopper arbejdet ikke her, men fortsætter i alle 37 timer. Og i de resterende 17-22 timer knokler arbejderen reelt gratis for kapitalisten. I løbet af disse timer skaber arbejderen stadig ny værdi, som han imidlertid aldrig ser en skygge af. Kapitalisten stikker den ubeskåret i sin egen lomme. Dette kaldte Marx merværdi - eller profit, alt efter hvilket lys man ser det i.

Århundredets forbrydelse

Det er dette organiserede tyveri, som er grundlaget for det kapitalistiske samfund. Det er grundlaget for alle kapitalisternes rigdomme og formuer.

Og det er intet mindre end århundredets røveri. Hver time, hver dag, hver uge, hver måned tilraner kapitalisterne sig værdi, som med rette burde tilkomme de arbejdere, som har skabt den. År ud og år ind. På årsplan drejer det sig om milliarder af kroner, som stjæles fra de danske lønmodtagere.

Og det er helt legalt. Ifølge den elendige borgerlige lovgivning er dette tyveri ikke alene ikke strafbart. Overskud og profitter prises tværtimod som den største af alle dyder i den etablerede borgerlige presse. Profit - ikke tilfredsstillelse af menneskelige behov - er selve formålet med den kapitalistiske produktion. Når arbejderne stemmer nej til rådne mæglingsforslag og går i strejke, så er det for at begrænse virkningerne af denne forbrydelse.

Uundgåelig klassekamp

Når arbejderne kræver højere løn, er det for at få større andel i den værdi, som de selv skaber - på kapitalisternes bekostning.

Når arbejderne kræver 35 eller 30 timers arbejdsuge med fuld lønkompensation, er det for at begrænse størrelsen af den merværdi, som kapitalisterne stjæler fra dem. Det samme er tilfældet med kravet om en 6. ferieuge. Og med alle de andre krav.

Kapitalisterne påstår, at højere løn eller nedsat arbejdstid går ud over konkurrenceevnen over for udlandet. Det er lodret løgn og ideologisk pression mod arbejderne. Det eneste, det går ud over, er kapitalisternes egen profit. Hvis det endelig skulle gå ud over konkurrenceevnen, skyldes det, at kapitalisten - drevet af egoisme og profitbegær - sætter prisen op på sine varer. Og det kan man næppe bebrejde arbejderne.

I det lys er det lærerigt, når man på den ene side hører arbejdsgiverne prale af de store profitter, som de scorer i disse år (19 pct. i 1997 og forventet 12 pct. i 1998), mens de på den anden side nægter at give arbejderne en ekstra 6. ferieuge, som ville være pebernødder i denne sammenhæng.

Det er renlivet klassekamp fra kapitalisternes side. Formålet er at presse endnu mere merværdi ud af arbejderne, dvs. øge udbytningen af dem.

Derfor er arbejderklassens modsvar og klassekamp ikke alene retfærdig, men også uundgåelig. Og det vil det være lige så længe, som der er kapitalisme.

Sejr eller nederlag

Det er næppe nogen tvivl om, at regeringsindgrebet var noget møg. Det var på mange måder værre end det mæglingforslag, som fagforeningernes medlemmer på demokratisk vis havde forkastet. Og det var langt fra det, som de havde sat næsen op efter med dette nej.

I dette lys er resultatet selvfølgelig et nederlag. Og den to uger lange storstrejke har været forgæves.

Socialisme er målet

Men man kan også betragte afvisningen af mæglingforslaget og den efterfølgende strejke i et langt mere positivt lys, som peger fremad.

Man må nemlig ikke glemme, at arbejderne gennem deres kamp nok kan sikre sig en krone mere i timen, en time mindre om ugen og en ferieuge mere året. Men så snart kapitalisterne føler sig stærke nok, vil de forsøge at vinde disse ting tilbage, f.eks. ved at skrue tempoet op og dermed også nedslidningen.

Derfor er den endelige løsning ikke at sikre sig kroner, timer og uger, men helt at ophæve den kapitalistiske udbytning. Det sker ved at overgå til et samfund, hvor produktionsmidlerne er fælles- eller samfundseje, dvs. et socialistisk samfund.

I år er det ikke alene 180-året for Karl Marx' fødsel, men også 150-året for *Det kommunistiske manifest*, som Marx skrev sammen med Friedrich Engels. I dette og mange senere skrifter opfordrede de den internationale arbejderklasse til aldrig at miste det socialistiske mål af syne. Ellers vil arbejderklassen havne i en perspektivløs kamp, der nok kan give sejr i dag, men lige så let nye nederlag i morgen.

Socialismen har siden Karl Marx' dage været arbejderbevægelsens endemål. I den forstand er den nødvendige kamp for dagskravene blot en skoling i klassekamp for et højere mål.

Blivende erfaringer

I dette lys er den netop overståede storkonflikt på mange måder en sejr.

Den har bekræftet og øget arbejderklassens bevidsthed om egen styrke.

Den har lært nye generationer og lag af arbejdere organisation og kampmetoder.

Den har vist, hvor vigtigt det er at stå i fagforening. Og hvor vigtigt det er at slå for at gøre fagforeningerne til kamporganisationer.

Den har øget bevidstheden om, at man må have hånd i hanke med folk inden for egne rækker, med forhandlere og topledere.

Den har givet større forståelse for, hvem der er venner, og hvem der er fjender.

Den har øget bevidstheden om den socialdemokratiske ledelses og regerings arbejderfjendske politik. Og endelig har den givet større indsigt i arbejdsgevindernes djævelske planer og profitbegær.

Alt dette er blivende erfaringer, som man ikke kan tage fra arbejderklassen. Disse erfaringer vil helt sikkert slå igennem i den kommende tids klassekamp. Første skridt på vejen er at samle op på arbejdspladserne og i de enkelte fagforeninger. Næste skridt er kampen for et nej den 28. maj.

Arbejderklassen vokser

I de senere år er der i stigende grad dukket teorier op om, at arbejderklassen skulle være ved at skrumpes ind eller helt forsvinde i højt udviklede lande som Danmark. Årsagen hertil skulle være de nye produktionsformer og den nye samfundsmæssige organisering i disse lande.

Disse teorier bruges bl.a. til at argumentere for en anden og endnu farligere påstand. Nemlig at arbejderklassen skulle have mistet sin ledende rolle i klassekampen og kampen for socialismen.

Storkonflikten har også sat disse spørgsmål i perspektiv.

Nye produktionsformer

Påstanden om, at arbejderklassen skulle blive mindre, bygger på en fejlagtig fortolkning af virkeligheden på det danske arbejdsmarked. Danmarks indplacering i den internationale arbejdsdeling og indførelsen af ny teknologi betyder, at der bliver stadig færre egentlige fabriksarbejdere og folk, som udfører traditionelt fysisk arbejde.

Stadig flere mennesker arbejder uden for den traditionelle produktion, f.eks. i servicesektoren, der er vokset kraftigt i de seneste årtier. Og stadig flere udfører mere og mere mentalt og dermed mindre og mindre fysisk arbejde i løbet af deres arbejdsdag.

Denne kendsgerning kan man ikke løbe fra. Men deraf kan man bestemt ikke slutte, at arbejderklassen skulle blive mindre. En sådan konklusion beror på den udbredte misforståelse, at en arbejder udelukkende er en lønarbejder, som arbejder på fabrik eller udfører fysisk arbejde.

Hvad er en arbejder?

For at løse denne gordiske knude må vi atter vende tilbage til Karl Marx. I sit hovedværk *Kapitalen* viser han, at en arbejder er et menneske, som ikke ejer produktionsmidler, og som producerer eller frigiver merværdi for en kapitalist. Hverken mere eller mindre.

Det er fuldstændigt ligegyldigt, om denne produktion og frigivelse af merværdi sker gennem mentalt eller fysisk arbejde eller en blanding heraf. Det er ligegyldigt, om den foregår inden for den egentlige produktion eller inden for den såkaldte reproduktionssfære

(sundheds-, uddannelses-, plejesektor osv.), hvor stadig flere er blevet beskæftiget i de senere årtier.

En arbejder er således et menneske, som skaber eller frigiver merværdi til en kapitalist inden for produktion, transportvæsen, handel, servicefag osv., såvel i den private som den offentlige sektor.

Undtaget herfra er udelukkende lønmodtagere, som udfører ledende og organiserende arbejde for kapitalisterne og deres stat, eller som har tilsvarende ideologiske eller undertrykkende funktioner. De betegnes som mellemlag og udgør en broget skare, hvoraf nogle står arbejderklassen meget nær, mens andre er pot og pande med kapitalisterne. De fleste intellektuelle tilhører disse mellemlag.

Samfundets største klasse

Set i dette lys er arbejderklassen faktisk vokset i de senere år. I dag udgør den 60-70 pct. af den erhvervsaktive befolkning i Danmark. Men samtidig er den naturligvis blevet mere sammensat og består af forskellige lag, som har forskellige arbejdsforhold og -betingelser, forskellige løn- og ansættelsesforhold, forskelligt uddannelsesniveau osv.

Disse lag har derfor ikke altid de samme interesser på kort sigt. Men på lang sigt har de alle samme interesse i at få afskaffet udbytningen, dvs. kapitalismen. Og det, uanset om de i dag er bevidste om dette eller ej. Ser man på storkonflikten, så var omkring 9 pct. af den samlede danske befolkning i konflikt. Det drejer sig ikke engang om et flertal af arbejderklassen selv. Derimod var det en meget stor del af de privat ansatte. Arbejdere inden for byggeri, industri, transport, samt dele af servicesektoren.

Det var på mange måder arbejderklassens kerнетropper, som var i aktion ved den lejlighed - nogle af dens bedst organiserede lag, som på få dage kan sætte samfundet i stå.

Derfor er de erfaringer, som de strejkende arbejdere har gjort sig under storkonflikten, så vigtige for den samlede danske arbejderklasse. Solidaritet og enhed mellem arbejderklassens forskellige lag er en forudsætning for, at klassen kan forsvare sine interesser på kort og lang sigt.

Strejke med hurtige kædereaktioner

Under konflikten så man, at også virksomheder, som ikke var strejkeramt, måtte skrue ned for blusset. Det gjaldt tilmed for virksomheder i udlandet. Således har de svenske Saab-fabrikker meldt om et fald i produktionen på 2.000 biler som følge af den danske konflikt.

Hermed har storkonflikten også hjulpet til at give svar på et andet spørgsmål af stor teoretisk og praktisk betydning for arbejderbevægelsen:

Hvad betyder den nye organisering af produktionen for klassekampen?

Ændret industri-struktur

I de højt udviklede lande i Europa er der en tendens til, at de klassiske storindustrier viger pladsen for en skov af mindre og mellemstore virksomheder. Det er en tendens, der også slår igennem i Danmark. Her er den dog knap så iøjnefaldende, fordi vi aldrig har haft industrier af en størrelse som f.eks. i Tyskland.

Denne kendsgerning har fået nogle til at tale om en af-industrialisering i Europa. Om en overgang til et service- eller informationssamfund. En af følgerne skulle være, at arbejderklassen ikke alene bliver mere spredt og opdelt. Den skulle angiveligt også skrumppe ind og miste sin ledende rolle i klassekampen.

Det er altsammen teorier, som sigter mod at lamme arbejderne.

Ny arbejdsdeling

Der tales i disse år meget om globalisering. Det er et fænomen, som dybest set afspejler, at kapitalen og produktionen bliver stadig mere international.

Den nye teknologi gør, at de gamle produktionsformer bliver forældet. I dag er der brug for et produktionsapparat, som hurtigt kan omstilles til den nyeste teknologi og markedets krav. De gamle storindustrielle mastodonter er alt for tunge til denne dans. De afløses derfor i stigende grad af mindre og mere smidige produktionsenheder, som er højt specialiserede.

Produktionen bliver på denne måde mere spredt. Det samme er ikke tilfældet med ejerforholdene. Her op-

lever vi tværtimod en voksende koncentration i disse år, f.eks. gennem virksomhedsovertagelser og fusioner.

Samtidig er der inden for flere brancher vokset en såkaldt pyramidestruktur frem. Den består af en stor koncern, der som en blæksprutte sidder i hjertet af produktionen. Det kan f.eks. være en bilfabrikant. Den knytter så en hær af underleverandører til sig, som sørger for de højt specialiserede delkomponenter eller serviceydelser.

For den store koncern er fordelene ved denne konstruktion bl.a., at den i krisetider kan indskrænke produktionen og lade underleverandørerne tage en stor del af skraldet. De må så enten krakke eller febrilsk se sig om efter andre afsætningsmuligheder.

Større sårbarhed

På denne måde bliver produktionen på den ene side stadig mere specialiseret og på den anden side stadig mere sammenflettet. Nationalt og internationalt.

Denne arbejdsdeling betyder, at de enkelte virksomheder og produktionsenheder bliver mere og mere afhængige af hinanden. Og derved bliver de også mere sårbare.

Hvis et enkelt led svigter (f.eks. ved en strejke), går hele maskineriet i stå. Det tager tid, før man kan finde en ny leverandør, der kan levere et tilsvarende produkt.

Det var det, som skete for de svenske Saab-fabrikker under konflikten.

Nye betingelser for klassekampen

Sideløbende med den nye arbejdsdeling og organisering af produktionen er der opstået endnu et nyt fænomen, som har med varernes lagertid og transport at gøre.

Til sammen har de store praktiske konsekvenser for arbejderklassens kamp.

Just-in-time

Kapitalisterne producerer udelukkende for at få profit. De er derfor ikke interesseret i, at deres kapital er bundet op i store varelagre. For at øge profitten skal varerne realiseres hurtigst muligt, så kapitalen igen kan komme »på arbejde«.

Samtidig kræver den nye teknologi hele tiden ændring af produkterne, hvad der heller ikke muliggør opbygning af store lagre.

Dette har ført til, at de traditionelle lagre er ved at forsvinde inden for en lang række brancher. Man nøjes med såkaldte bufferlagre, som kan dække de normale udsving i produktionen.

Princippet er nu, at man ikke producerer til lager, men efter ordre. Det er blevet muligt med de nye kommunikations- og styringssystemer. Når varerne er fremstillet, proppes de direkte på en lastbil og er allerede på vej ud til kunderne. Dette princip kaldes på godt dansk *just-in-time*.

Betydelige varelagre befinder sig i dag på lastbilerne og andre transportmidler. Det er blandt andet derfor, at monopolerne og EU er så forhåbende på at udbygge det europæiske motorvejsnet. For at øge profitten - med forurening og resursepild til følge.

Praktiske konsekvenser

Kapitalisterne benytter de nye produktionsformer som argument for deres nyliberale offensiv. De stiller stadig større krav til arbejderne om, at disse skal indrette deres arbejdstid efter svingninger i produktionen (fleksibel arbejdstid). Arbejderen skal - som Karl Marx skrev - gøres til et vedhæng til maskinen. Ikke omvendt.

På den anden side giver hele denne udvikling arbejderne nye kampmidler i hænde.

Gennem en strejke i transportsektoren eller på en enkelt virksomhed, der fungerer som nøgleled i kæden, kan de sætte en hel branche i stå. Og dermed ramme en hel række kapitalister på pengepungen - tilmed i udlandet.

Hvis de holder ud, har de derfor både større magt og større chance for at vinde konflikten. Med en strejke af et omfang som den netop overståede storkonflikt opnår de en kolossal effekt, som hurtigt kan få nationale og internationale konsekvenser.

Omvendt må man forvente, at kapitalisterne kaster sig over de formastelige arbejdere i samlet front. De vil skrue op for alle deres propaganda-trommer - radio, fjernsyn og aviser. Og de vil ikke tøve med også at sætte politi og hunde ind.

På samme måde vil EU gribe ind, så snart »varernes frie bevægelighed« er truet. Eller tilmed endnu før. Lovgivningen her er allerede ved at være på plads.

Solidaritet

Det kan være svært for en lille gruppe arbejdere at klare dette pres alene og uden støtte udefra. I en sådan situation er solidariteten mellem arbejderne på de forskellige virksomheder, inden for de forskellige sektorer og i de forskellige lande afgørende.

En vigtig lærdom af konflikten er derfor, at kontakten og samarbejdet mellem alle disse arbejdere må styrkes i den kommende tid. På den måde får Marx og Engels' slutord fra *Det kommunistiske manifest* en helt ny og aktuel betydning:

Arbejdere i alle lande, foren jer!

Arbejderklassens ledende rolle i klassekampen

Det var Karl Marx og Friedrich Engels, som i *Det kommunistiske manifest* slog fast, at arbejderklassen er den ledende kraft i klassekampen mod kapitalismen og for socialismen. Det er 150 år siden. Folk, der påstår det modsatte, må have alvorlige tømmermænd efter storkonflikten.

Placering i samfundet

Marx og Engels byggede ikke deres konklusion om arbejderklassens ledende rolle - eller historiske mission - på sentimentale eller idylliske forestillinger om arbejderne. De byggede den derimod på strengt videnskabelige analyser og argumenter.

De tog deres afsæt i det mest grundlæggende i ethvert samfund, nemlig produktionen. De konstaterede, at med kapitalismens indførelse står to store klasser over for hinanden: På den ene side kapitalisterne, som ejer produktionsmidlerne. Og på den anden side arbejderne, som »kun har deres lænker at miste«, og som derfor er nødt til at tage arbejde hos kapitalisterne for at leve.

Den udbytning, som er resultatet af dette forhold, skaber nødvendigvis en uforsonlig modsætning mellem de to klasser. Det vil føre til stadige kampe, som kun kan finde deres endelige løsning med kapitalismens afskaffelse, dvs. overgangen til socialismen.

Arbejderklassen er på grund af udbytningen den klasse, som er mest interesseret i at afskaffe kapitalismen. Den er samtidig den klasse, som er bedst i stand til det.

Den er ikke kun samfundets største klasse. Den er også direkte forbundet med og organiseret omkring den moderne produktion, som er selve samfundets livsnerve.

På denne måde holder arbejderklassen det kapitalistiske samfund i sin hule hånd. Og gennem sin tilknytning til produktionen lærer den selv disciplin og organisation.

Med en samlet og velorganiseret aktion er arbejderklassen i stand til at ramme kapitalisterne i deres hjertekule. Er den rede til det, kan den helt vippe dem af pinden. Og ved at fjerne udbytningen fjerner den samtidig kapitalismen.

Arbejderne kan leve uden kapitalister, mens disse ikke kan leve uden arbejdere til at producere for sig.

Alt dette gør arbejderklassen til den ledende kraft i kampen mod kapitalismen. Ingen andre klasser eller lag i samfundet kan spille denne rolle.

Det gælder både småborgerskabet og de såkaldte mellemlag. De har ikke samme magtmidler som arbejderne og er også langt dårligere organiseret. Desuden har de også andre interesser at pleje. De kan derfor allerhøjest blive arbejderklassens allierede.

Et spørgsmål om bevidsthed

Arbejderklassens ledende rolle skyldes altså dens faktiske placering i det kapitalistiske samfund. Det betyder dog ikke, at de enkelte arbejdere altid er bevidste om dette. Og heller ikke, at arbejderklassen i alle historiske situationer spiller en revolutionær rolle.

Dette er et spørgsmål om bevidsthed. Og det er netop marxismens opgave at gøre klassen bevidst om dens historiske rolle. Først og fremmest gennem dens egne erfaringer.

Netop den uforsonlige modsætning til kapitalisterne gør, at arbejderne uundgåeligt vil løbe ind i nye skærpede sammenstød med arbejdsgiverne og deres stat. Derfor må man aldrig miste tiltroen til arbejderklassen. Heller ikke i situationer, hvor det hele ser noget sort ud.

Det er imidlertid sket for en række folk på venstrefløjen. De seneste års udvikling har gjort dem svage i koderne. (Ligesom de berømte kyllinger under konflikten.)

Nogle har helt opgivet deres socialistiske identitet. Andre er gået på jagt efter kræfter, som kan overtage arbejderklassens rolle. (De leder stadig!) Atter andre er blevet »grønne« og har begravet sig i økologi og urskove - uden at forbinde dette i øvrigt udmærkede formål med kampen mod kapitalismen.

Luften er rensat

Storkonflikten har med et befriende sus rensat luften. Den har vist, at arbejderklassen stadig står i en ufor-

sonlig modsætning til kapitalisterne.

At den stadig forstår at kæmpe som ingen andre klasser og lag i det danske samfund.

At den stadig er den klasse, som kan ramme kapitalisterne allerhårdest i deres ømmeste punkt, nemlig profitten.

Konflikten har hermed rettet endnu et hårdt slag mod alle småtskårne teorier, som vil fornægte arbejderklassens ledende rolle.

Endelig har den bekræftet en anden gammel erfaring, nemlig at klassekampen ikke foregår ad en ret linje, men i form af en stadig zigzag-bevægelse.

Den har vist, at man ikke skal lade sig snyde af krusninger på overfladen. At man tværimod må holde øje med de dybtgående bevægelser, som finder sted i samfundet. Især hvis man vil gøre krav på at være marxist.

Efter ebbe kommer altid flod.

To linjer i dansk arbejderbevægelse

Storkonflikten har endnu engang bekræftet, at der findes to linjer i dansk arbejderbevægelse, med to vidt forskellige mål og metoder:

På den ene side en strømning, som går ind for klassekamp mod kapitalisterne. Og på den anden side de kræfter, som gør sig til talsmænd for forsoning og classesamarbejde.

To linjer i ok-kampen

Disse to hovedretninger trådte tydeligt frem i en række situationer i forbindelse med overenskomsterne.

Det kom første gang til udtryk under de indledende forhandlinger. Allerede her blev det klart, at fagbevægelsens topforhandlere koncentrerede sig ind omkring krav, som arbejdspladserne aldrig havde sat i centrum. Det gælder f.eks. spørgsmålet om pensionsordninger, som EU har anbefalet i forbindelse med den langsigtede plan om afvikling af folkepensionen. De to linjer kom også til udtryk, da 22 ud af 23 forbund anbefalede et ja til det elendige mæglingforslag, mens flertallet af deres medlemmer trodsede denne anbefaling og stemte nej.

Og det samme skete under selve konflikten, da opbakningen om den 6. ferieuge var helt i top blandt fagforeningernes medlemmer og befolkningen som helhed. På dette tidspunkt var muligheden for at kæmpe kravet igennem helt realistisk. Alligevel »glemte« de faglige topledere hurtigt dette krav og begyndte allerede inden forhandlingerne med arbejdsgiverne at tale om 2-3 ekstra feriedage - stik imod medlemmernes ønsker. Hermed gødede de reelt jorden for regeringens senere indgreb. Og sådan er der flere andre eksempler.

Gammelt problem

Kampen mellem de to hovedretninger er lige så gammel som dansk arbejderbevægelse selv.

Klassekamps-linjen har sin rod i arbejderklassens faktiske placering i samfundet. Den udspringer af arbejdernes uforsonlige modsætning til kapitalisterne. Den er det naturlige og konsekvente svar på den udbytning, som de udsættes for.

Denne linje kaldes også den revolutionære linje, fordi den tilstræber et fuldstændigt brud med kapitalismen. Inden for fagbevægelsen kæmper den for at gøre fagforeningerne til kamporganisationer.

Den vigtigste og bærende kraft i denne del af arbejderbevægelsen har gennem det meste af dette århundrede været kommunisterne. Men også andre kræfter har ydet og yder en stor indsats.

Klassesamarbejds-linjen - også kaldet den reformistiske linje - har sit sociale og økonomiske grundlag i det såkaldte »arbejderaristokrati«, som består af et lille, privilegeret lag af den samlede klasse. Samtidig udtrykker denne linje en kapitulation over for den ideologiske propaganda, som borgerskabet og dets presse hele tiden dænger arbejderklassen til med.

Den absolutte hovedkraft i den reformistiske del af arbejderbevægelsen har gennem hele dette århundrede være socialdemokratiet. Men også andre kræfter er med til at tegne denne bedrøvelige linje.

Grund til optimisme

Klassesamarbejds-linjen er et fremmedlegeme i arbejderbevægelsen. Den er i modstrid med arbejderklassens grundlæggende og langsigtede interesse i et komplet brud med kapitalismen.

Når den alligevel har haft så forholdsmæssig stor indflydelse i de senere år, så skyldes det først og fremmest, at den organiserede faglige opposition - og dermed også kommunisterne - har stået svagt i denne periode.

Hermed har den borgerlige og reformistiske propaganda haft større spillerum. Med udgangspunkt i velfærdssamfund og økonomisk »boom« er der blevet spredt alskens illusioner om kapitalismen.

For at gøre op med disse illusioner og få arbejderbevægelsen tilbage på sit naturlige grundlag må oppositionen og kommunisterne styrkes. Også i denne forstand giver storkonflikten grund til optimisme.

Aristokrater i arbejdetøj

Marxismen er en videnskab. Når den skal forklare et så udbredt fænomen som reformismen i arbejderbevægelsen, nøjes den derfor ikke med at henvise til særligt slette egenskaber hos bestemte personer. Den søger tværtimod at afdække de samfundsmæssige og økonomiske rødder til dette fænomen.

Det økonomiske grundlag

Det var Marx og Engels, der kom på sporet af reformismens årsager. Det skete i forbindelse med deres studier af 1800-tallets England, som dengang havde en monopolstilling på verdensmarkedet. Her så de, hvordan det engelske borgerskab brugte en del af de ekstraprofitter, som det opnåede med denne stilling, til at bestikke et lag af arbejderklassen.

Marx og Engels talte i den forbindelse om et »aristokrati inden for arbejderklassen«, et »privilegeret mindretal«, der stod i modsætning til »den store masse af arbejdere«.

Lenin udvidede senere denne analyse til vor tidsalder, monopolkapitalismens tidsalder. Han påviste, at reformismen - og revisionismen - er blevet et uundgåeligt vedhæng til arbejderbevægelsen i de udviklede lande i Europa og Nordamerika.

Årsagen hertil er netop eksistensen af et arbejderaristokrati, som bliver finansieret gennem de superprofitter, som kapitalisterne i disse lande opnår gennem deres stilling i verden.

Et privilegeret mindretal

Når man snakker om »bestikkelse af et lag af arbejdere«, skal det ikke forstås på den måde, at den snu kapitalist lister om bag fabrikken og stikker en tusse i lommen på de udvalgte. Det foregår langt mere raffineret.

Arbejderaristokratiet er et øvre lag af arbejdere (og eks-arbejdere), som gennem deres løn eller på anden måde er bedre stillet og privilegeret i forhold til det store flertal af arbejderklassen. Det udmønter sig på arbejdspladserne, i fagbevægelsen og inden for arbejderbevægelsens politiske organisationer.

Privilegierne skaber en gunstig grobund for reformistiske tanker. En af følgerne er en udbredt politisk korruption blandt arbejderklassens repræsentanter.

Fagbevægelsen er et godt eksempel. Jo højere man kommer op i systemet, jo større bliver lønnen. I LO-toppen har Hans Jensen og andre lønninger i direktør-klassen. Det skaber et leveniveau og en livsstil, som ligger milevidt fra de almindelige medlemmers. Og det skaber atter andre interesser og idealer.

På et tidspunkt bliver forsvaret for ens egen position og privilegier vigtigere end kampen for arbejderklassens mål. Man har selv for meget at miste. Klasse-samarbejde bliver en af måderne til at sikre sig.

Fagligt arbejde

Arbejderaristokratiet - og dets forgrening i fagbureaukratiet - er det sociale grundlag for reformismen i dansk arbejderbevægelse.

Men det betyder ikke, at man kan skære alle fagforeringsfunktionærer over én kam og uddele karakterer og skældsord til højre og venstre.

Og det kan slet ikke bruges som en undskyldning for, at man ikke søger indflydelse og positioner i den organiserede fagbevægelse. Det ville være perspektivløs opportunisme.

Under konflikten så vi netop, hvordan mange klassekæmpere udnyttede deres positioner i fagforeningerne til at organisere først nej-kampagnen og dernæst strejken. Uden denne indsats ville hele forløbet af ok-kampen have været et andet.

Eksistensen af arbejderaristokratiet er en påmindelse til arbejderklassen om, at den skal værne om sine valgte ledere og passe på, at de ikke gennem deres løn, livsstil og verdensanskuelse fjerner sig fra de almindelige arbejdere.

Socialdemokratiets rolle

Efter konflikten var der røre i socialdemokratiets bagland. Indgrebet gjorde ondt og skabte nye brydninger.

Flere socialdemokrater rev deres medlemskort i stykker. I nogle klubber og fagforeninger besluttede medlemmerne, at de ikke længere vil betale til partiet over kontingenterne. Og mange arbejdere meddelte, at partiet havde fået deres stemme for sidste gang.

Det er en forståelig reaktion.

Men samtidig må det slås fast, at det ikke først er med indgrebet, at socialdemokratiet er kommet på kant med arbejderklassens interesser. Det var det i forvejen.

Klassesamarbejde

Faktisk er det en næsten hundrede år gammel historie. Omkring første verdenskrig brød socialdemokratiet endegyldigt med den revolutionære socialisme.

På en hasteindkaldt kongres i 1916 tilsluttede partiet sig den såkaldte »ministersocialisme«. Det fik en af dets veteraner, HB-medlem Gerson Trier, til at melde sig ud med disse ord:

»For at jeg, der som ung vendte den borgerlige samfundsopfattelse og politik ryggen og stillede mig på socialismens grund, ikke i min ældre alder uden min gode vilje skal komme til at stå midt i et nyt borgerligt parti, må jeg træde ud af socialdemokratiet.«

Efter den tid var socialdemokratiet lige netop dette:

»et nyt borgerligt parti«. Flertallet af dets medlemmer og vælgere var godt nok arbejdere, hvad der snød mange. Men dets politik var borgerlig.

I starten talte partiet stadig om, at det kæmpede for socialismen - men kun via reformer. Det var klassisk reformisme. Hermed skilte det sig ud fra den kommunistiske linje i arbejderbevægelsen, som fastholdt kampen for et revolutionært brud med kapitalismen. Senere gled det socialistiske endemål lidt efter lidt over i glemslen. Det blev kun hevet frem ved festlige lejligheder - for til sidst at forsvinde helt.

Kun reformerne stod tilbage. Men de er i dag reformer til det værre. Partiledelsen har stillet sig helt på nyliberalismens grund. Afmontering af velfærdssamfundet og EU-integration er tidens løsen.

I alle tilfælde drejer det sig om klassesamarbejde af reneste skuffe. I dag tilmed i form af samarbejde med

de internationale monopoler. Forskellene til Venstre og Konservative bliver mere og mere mikroskopiske.

En tvivlsom historie

Undervejs er der sket artige ting. Under besættelsen administrerede partiet i en længere periode landet i ly af tyskernes våben. Den socialdemokratiske formand for DSF - LO's forgænger - opfordrede i pressen til at angive modstandsfolk. Efter krigen var partiet en hovedkraft i at få os ind i først Nato og dernæst EF. Og det er i øvrigt ikke første gang, at en socialdemokratisk regering har grebet ind i en ok-situation og til skade for arbejderklassen.

Socialdemokratiet er blevet kapitalismens bolværk i arbejderbevægelsen. Hovedhindringen for, at arbejderklassen kan lægge hele sin styrke ind i klassekampen mod arbejdsgiverne og deres stat.

Partiets sociale basis er i dag arbejderaristokratiet, dele af mellemlagene og tilmed dele af borgerskabet. Det er forlængst holdt op med at forsvare de nederste lag af arbejderklassen. Tværtimod driver det i bedste EU-stil en stadig mere intens jagt på disse lag. Partiet er ikke uden skyld i, at nogle forbigående er endt hos Dansk Folkeparti.

Aktionsenhed og uforsonlig kamp

Men samtidig er det en kendsgerning, at der stadig - efter årtiers artigheder - er arbejdere og ærlige mennesker tilbage i socialdemokratiet. Over for disse kræfter tilbyder kommunisterne aktionsenhed om de krav, som der er enighed om.

Målet er at gennemtvinge alle de forbedringer, som er mulige, og samtidig knytte bånd af fortrolighed og samarbejde, som efterhånden kan bidrage til at trænge klassesamarbejds-linjen tilbage.

Men dette samarbejde kan aldrig ske i form af forsoning med den socialdemokratiske ideologi. Tværtimod kræver det uforsonlig kamp mod denne ideologi og mod partiledelsens arbejderfjendske politik.

Arbejderklassens fortrop

Den danske arbejderklasse kan med rette være stolt. Med storkonflikten viste den, at den stadig er en kraft, som man må regne med i det danske samfund. Og den viste i glimt, at den har langt mere i sig. Det giver optimisme og lover godt for fremtiden.

Men der er ingen grund til at kamme over i selvros. For storkonflikten afslørede også alvorlige svagheder, som må overvindes, hvis løfterne til fremtiden skal indfries.

Det lykkedes ikke at få topforhandlerne til at forhandle arbejdspladsernes krav. Nej-kampagnen var på mange måder ikke optimal. Da nej'et var en kendsgerning, kom det bag på mange. Storstrejken var ikke tilstrækkeligt forberedt. Det kneb med at opsamle tidligere tiders erfaringer. Og de nye erfaringer, som blev høstet under konflikten, blev i alt for ringe grad gjort alment kendte.

Forrest i klassekampen

De sidste 10-15 års udvikling har været hård ved dansk arbejderbevægelse. Klassekamps-linjen er i disse år blevet svækket til fordel for klassesamarbejds-linjen.

Når det alligevel lykkedes at udrette så meget under denne ok-kamp, så skyldes det ikke kun den almindelige utilfredshed. Det skyldes i lige så høj grad, at der nu som før eksisterer en fortrop i arbejderbevægelsen.

Denne fortrop udkrystaliserede sig endnu klarere under selve konflikten. Den består af de folk, som trækker det tunge læs på arbejdspladserne, i klubberne og de lokale fagforeninger.

Den består af de folk, som tager initiativer og samler deres arbejdskammerater og medlemmer til nej-kampagne, faglige møder, demonstrationer, blokader osv. Den består af de folk, som i en række klubber og fagforeninger tog initiativ til at indføre møde- og aktivitetspligt for medlemmerne, hvad der gav nye og positive erfaringer.

Den består kort sagt af de arbejdere, som går forrest i klassekampen.

Flere tusinde

Nogle af disse arbejdere er organiseret i de kommunistiske partier eller i andre af venstrefløjens partier. Andre er (endnu?) medlemmer af socialdemokratiet. Og atter andre er ikke med i noget politisk parti.

Det drejer sig om flere tusinde arbejdere, som tilsammen udgør en stor del af den danske arbejderklassens fortrop, dens mest fremskredne lag.

Uden denne fortrop ville vi aldrig have oplevet de flotte erfaringer fra storkonflikten. Uden denne fortrop ville kampen mod Amsterdam-aftalen stå langt svagere.

Det er denne fortrop, som med et populært udtryk holder røven oppe på dansk arbejderbevægelse i disse år.

Perspektiver

Men fortroppen kunne yde langt mere. Den er selv uhyre svag i forhold til sine opgaver.

Som faglig opposition til den herskende klassesamarbejds-linje i fagbevægelsen er den hverken organiseret eller tilstrækkeligt koordineret.

Og som politisk kraft i det danske samfund mangler den stadig at udtrykke sig i et stort marxistisk arbejderparti, som står på klassekampens grund.

Før det sker, vil arbejderklassen ikke kunne sætte sig nye og større mål.

Men alene den kendsgerning, at denne fortrop eksisterer og handler i dag, giver anledning til optimisme. Det er et godt grundlag for det kommende arbejde.

Behovet for et stærkt kommunistisk parti

En af den helt store svagheder i dansk arbejderbevægelse er manglen på et stærkt marxistisk arbejderparti, som står på klassekampens grund. Det blev på ny bekræftet under konflikten.

Uden en organiseret faglig opposition og et stærkt parti står arbejderklassen svækket i sin kamp mod arbejdsgiverne. Det er begge opgaver, som kræver løsning.

Men især partiet er et helt nødvendigt redskab for at sikre, at erfaringerne fra de daglige kampe samles op, bearbejdes og bringes ind i et socialistisk perspektiv. Det er et stort problem, at dette ikke sker i tilstrækkelig omfang i dag.

Marx' og Engels' metode

Marx og Engels tog fat på samme opgave for 150 år siden. *Det kommunistiske manifest* var netop et program for et sådant parti. Målet var at forbinde den videnskabelige socialisme, som de kaldte deres lære, med den praktiske arbejderbevægelse. Dvs. forbinde teori og praksis.

Det lykkedes gennem flere årtiers sejt arbejde. Ved århundredeskiftet fandtes der således store og stærke marxistiske arbejderpartier i de fleste europæiske lande og også andre steder.

Kort efter skilte den reformistiske linje sig ud i socialdemokratiets skikkelse. Og endnu senere gjorde højreopportunismen alvorlige indhug i kommunisternes rækker.

Resultatet er, at vi nu står med samme opgave som Marx og Engels: At forbinde den videnskabelige socialisme - i dag kaldet marxismen-leninismen - med den praktiske arbejderbevægelse.

Men vi står på mange måder med et bedre udgangspunkt. Vi har 150 års gode og dårlige erfaringer at bygge på. Vi har en række skolede kommunistere spredt i forskellige partier eller udenfor. Og vi har en fortrap i arbejderklassen, som allerede handler trods dårlig organisering og koordinering.

Opgaven kan på sin vis formuleres meget enkelt: At forbinde den videnskabelige socialisme med denne fortrap med henblik på at styrke klassekampen og

den revolutionære linje i arbejderbevægelsen som helhed.

To sider af samme sag

Målet er at skabe et stærkt marxistisk arbejderparti, hvor der lægges vægt på begge sider:

Partiet skal være marxistisk. Det må bygge på den mest fremskredne samfundsvidenskab, marxismen-leninismen, som til stadighed må udvikles i lyset af nutidens verden. Det må sætte socialismen og den klasseløse kommunisme som mål.

Partiet skal være et arbejderparti. Det må i sin helhed og i sine valgte ledelser bestå af et flertal af arbejdere. Det må i sin stil og politik afspejle dette udgangspunkt. Det må være tæt forbundet med arbejderklassens liv og kæmpe for enhed i klassen.

Alt i alt må partiet kunne sætte de daglige kampe mod nedskæringer, krigsfare og EU ind i et socialistisk perspektiv. Det må forstå at forbinde kampen for demokrati og velfærd med kampen for socialismen. Det må være i stand til at bringe arbejderklassens ledende rolle til udfoldelse og samle de nødvendige alliancepartnere omkring sig.

Målet er kort sagt at skabe et moderne kommunistisk parti med afsæt i det »parti af en ny type«, som Lenin talte om, da han i 1902 stod over for en lignende opgave, der som bekendt lykkedes.

Demokratisk centralisme

Internt må partiet opbygges efter de principper, som Lenin udviklede, men tilpasset nutidens vilkår.

Det indbefatter på den ene side et udstrakt medlemsdemokrati, som sikrer det enkelte medlem rum til at udfolde sig og indflydelse på partiets politik og valgte ledelser.

På den anden side betyder det en centralisering, som på grundlag af medlemmernes beslutninger og frivillige disciplin kan sikre, at hele partiets virksomhed peger i samme retning. På denne måde kan det i samlet fodslag kaste sig ind i klassekampen og dermed opnå maksimal effekt af sin indsats.

Det kan ikke være et parti af småborgerlige individualister, som går i hver sin retning for at tilfredsstille personlige nykker og særinteresser. Det må være et parti, som også i denne henseende bærer præg af at være et arbejderparti. (Når flertallet beslutter at gå i strejke, går alle i strejke!)

Vejen til partiet

Der findes ingen let vej til partiet. Og der er ingen kendte formler. Det må bane sin egen vej, hvad der dog ikke kan ske spontant.

Det indbefatter en bevidst bestræbelse på at forbinde arbejderklassens nuværende fortrop med marxismen-leninismen. Ikke mindst gennem styrkelse af det eneste organiserede mødested for en stor del af denne fortrop, nemlig Dagbladet Arbejderen.

Det indbefatter en forstærket indsats for at samle de eksisterende og spredte kommunistiske kræfter. Først og fremmest gennem aktionsenhed og opbygning af gensidig fortrolighed.

Det indbefatter en styrkelse af de eksisterende kommunistiske organisationer. Et konkret skridt kan være at melde sig ind i Danmarks Kommunistiske Parti ML, så man *på organiseret vis* kan deltage i kampen for et stort og stærkt marxistisk arbejderparti, et kommunistisk fortropsparti.

Spørgsmål til studiediskussion

Klassekamp er uundgåelig

- Hvorfor siger arbejdsgiverne, at klassekamp er umoderne?
- Hvad er grundlaget for klassekampen?
- Diskutér andre former for klassekamp.

Kampen om profitten

- Hvilken forskel er der på at sige, at arbejderne sælger deres arbejde til kapitalisten, og at de sælger deres arbejdskraft?
- Er det rigtigt at sige, at alle kapitalisternes rigdomme kommer fra udbytningen af arbejderklassen?
- Hvorfor er kampen for højere løn, kortere arbejdsuge og mere ferie altsammen en kamp om profitten?
- Hvorfor går højere løn, kortere arbejdsuge og længere ferie ikke ud over konkurrenceevnen over for udlandet, sådan som arbejdsgiverne hævder?
- Hvorfor betragter den borgerlige lovgivning ikke udbytningen af arbejderne som tyveri?

Sejr eller nederlag

- Hvorfor er det ikke nok at se på opfyldelsen af de umiddelbare krav, når man skal vurdere resultatet af en strejke?
- Hvad er betydningen af de blivende erfaringer, som arbejderklassen får gennem sin kamp?
- En strejke kan også ende i et moralsk nederlag. Diskutér hvad man skal tage hensyn til, når man skal afslutte en strejke.

Arbejderklassen vokser

- Hvordan kan man definere en arbejder?
- Hvorfor er en produktionsleder, skolelærer og politibetjent ikke en del af arbejderklassen?
- Hvad betyder det for arbejderklassen, at der bliver stadig færre traditionelle fabriksarbejdere?
- Hvorfor er en arbejder ikke kun en lønmodtager, som udfører fysisk arbejde?

- Hvad betyder det for klassekampen, at arbejderklassen bliver stadig mere forskellig med hensyn til løn, ansættelse, arbejdsforhold, uddannelsesniveau osv.?
- Diskutér begrebet »arbejderklassens kernetrop«.

Strejke med hurtige kædereaktioner

- Er det rigtigt at tale om af-industrialisering i Europa og en overgang til et service- eller informations-samfund?
- Hvordan viser den nye arbejdsdeling sig?
- Hvorfor er virksomhederne i dag mere sårbare?
- Diskutér hvad det betyder for arbejderklassen, at den bliver stadig mere opdelt og spredt på mange mindre virksomheder.

Nye betingelser for klassekampen

- Hvorfor er kapitalisterne ikke interesseret i store lagre?
- Hvilke konsekvenser har de nye produktions- og distributionsformer for arbejdstiden?
- Hvilke konsekvenser har de nye produktions- og distributionsformer for klassekampen?
- Diskutér betydningen af solidaritet i nutidens verden.

Arbejderklassens ledende rolle i klassekampen

- Hvorfor må arbejderklassen nødvendigvis spille den ledende rolle i klassekampen?
- Hvad ligger der i begrebet »arbejderklassens historiske mission«?
- Hvorfor kan mellemlag og småborgerskab ikke overtage arbejderklassens ledende rolle?
- Hvorfor spiller arbejderklassen ikke i alle situationer en revolutionær rolle?
- Hvad betyder det for kommunisternes arbejde, at

arbejderklassen ikke altid er bevidst om sin ledende historiske rolle?

f. Hvordan kan vi bruge erfaringerne fra konflikten til at øge bevidstheden om arbejderklassens rolle i samfundet?

g. Diskutér forskellige teorier, som vil benægte arbejderklassens rolle. Hvem fremsætter dem? Og hvordan skal kommunisterne forholde sig til dem?

To linjer i dansk arbejderbevægelse

a. Er det rigtigt at tale om to hovedretninger i dansk arbejderbevægelse?

b. Hvad er klassekamps-linjens samfundsmæssige rødder?

c. Hvad er classesamarbejds-linjens samfundsmæssige rødder?

e. Hvorfor har classesamarbejds-linjen været dominerende i de seneste år?

Aristokrater i arbejdetøj

a. Hvad er det økonomiske grundlag for arbejderaristokratiet?

b. Hvad kendetegner arbejderaristokratiet?

c. Hvorfor er arbejderaristokratiet så skadeligt for klassekampen?

d. Diskutér hvordan arbejderaristokratiet viser sig på arbejdspladserne, i fagforeningerne osv.

e. Diskuter kommunisternes opgaver i fagbevægelsen.

Socialdemokratiets rolle

a. Hvad kendetegner socialdemokratiets politik?

b. Er det rigtigt at sige, at socialdemokratiet er hovedhindringen for, at arbejderklassen kan optrappe sin klassekamp mod kapitalisterne?

c. Hvad er socialdemokratiets sociale grundlag?

d. Er det rigtigt at sige, at socialdemokratiet i dag totalt svigter de nederste lag i arbejderklassen?

e. Hvordan kan det være, at der stadig er arbejdere og ærlige mennesker tilbage i socialdemokratiet?

f. Diskutér kommunisternes holdning til socialdemokratiet. Hvordan kan man forbinde tilbud om aktionsenhed med uforsonlig ideologisk kamp, uden at det virker firkantet?

Arbejderklassens fortrop

a. Er det rigtigt at hævde, at man kan se omridset af en fortrop i arbejderklassens kampe?

b. Hvad kendetegner denne fortrop?

c. Hvorfor er fortroppen endnu så svag?

d. Diskutér, hvad man kan gøre for at styrke fortroppen.

Behovet for et stærkt kommunistisk parti

a. Hvordan mærker vi manglen på et stærkt marxistisk arbejderparti (kommunistisk parti) i den daglige klassekamp?

b. Hvad vil det sige at forbinde den videnskabelige socialisme med den praktiske arbejderbevægelse?

c. Hvorfor har vi et bedre udgangspunkt i dag, end Marx og Engels havde for 150 år siden?

d. Hvorfor er det vigtigt at lægge vægt på de to sider af partiet: at det skal være marxistisk, og at det skal være et arbejderparti?

e. Hvilke opgaver skal partiet kunne påtage sig?

f. Er det rigtigt at sige, at den demokratiske centralisme er i overensstemmelse med arbejderklassens traditioner og erfaringer?

g. Diskutér vejen til det stærke kommunistiske parti.

h. Hvilken betydning har det, at Dagbladet Arbejderen er »det eneste organiserede mødested« for en stor del af den eksisterende fortrop i arbejderklassen?

i. Når et forenet kommunistisk parti er målet, hvilke argumenter er der så for at melde sig ind i DKP/ML i dag?

TEKSTER I TIDEN

- nr. 1 - 97 Socialistisk humanisme, debat mellem Sven Tarp og Jesper Jensen*
- nr. 2 - 97 Verdensbanken - En artikelsamling af Torben Retbøll*
- nr. 1 - 98 Om det parlamentariske spørgsmål*
- nr. 2 - 98 Lund-rapporten - et uddrag af den norske Lund-rapport, der afslørede det norske efterretningsvæsens ulovlige virksomhed.*
- nr. 3 - 98 Brecht og Kirk - 100 år*
- nr. 4 - 98 EU A/S - Velkommen til det korporative Europa*
- nr. 5 - 98 Marx - Engels og Manifestet*
- nr. 6 - 98 Storkonflikten set i Bakspejlet*

Pjecerne kan købes i Arbejderens bogbutikker eller ved henvendelse til:

Forlaget Arbejderen

Rymsgade 3F. 1.

2200 København N

Tlf. 31 39 92 76